

Työsuojelupiiri: työnvuokrausfirma ei saa kysyä armeijan käymisestä

Turun työsuojelupiiri antoi 5.1.2007 tarkastuskertomuksen, jossa todetaan ettei A-Service oy -nimisellä henkilöstönvuokrausyrityksellä ole laillista perustetta kysyä armeijan suorittamista koskevia tietoja työnhakijoiltaan. Yrityksen työnhakulomakkeessa tiedusteltiin miespuolisilta hakijoilta, onko armeija suoritettu vai suorittamatta.

Työsuojelupiiri viittaa lausunsaan yhdenvertaisuuslakiin sekä lakiin yksityisyyden suojasta. Ensinmainittu kieltää mm. vakaumukseen perustuvan syrjinnän, jälkimmäisen perusteella taas työnantaja saa kerätä vain välittömästi tulevan työsuhteen kannalta tarpeellisia tietoja työnhakijasta. Työsuojelupiiri toteaa, ettei työnantaja ole esittänyt lain yksityisyyden suojasta mukaista perustetta armeijaa koskevan kysymyksen esittämiseksi. A-Service lupasi poistaa kysymyksen hakulomakkeestaan.

Vastaavia kysymyksiä esiintyy myös sekä useiden muiden henkilöstönvuokrausfirmojen että muilla aloilla toimivien liikeyritysten sivuilla. Turun työsuojelupiirin lausunnon perusteella ne ovat siis kuitenkin lainvastaisia, ja monet yritykset ovat vuoden alkukuukausina poistaneet näitä kysymyksiä sivuiltaan. Aseistakieltäytyjäliitto on käynyt noin vuoden ajan kampanjaa aseistakieltäytyjiin kohdistuvaa työsyrijintää vastaan. Toimenpiteisiin on tähän mennessä ryhdytty noin 140 tapauksessa.

Kongorauhanliikkeen unohdama tragedia?

Jan van Crieking

6. joulukuuta 2006, vuosikymmeniä jatkuneen kolonialismin, diktatuurin ja sotien jälkeen, Kongon demokraattisen tasavallan ensimmäinen vapaissa vaaleissa valittu presidentti, Belgiasta 1960 saatutun itsenäisyyden jälkeen, vannoi vihdoin virkavalansa.

Jatkuu sivulla 11...

IMC Israel / activistiis.org

Suoraa toimintaa Israelissa palestiinalaiskylän sulkevaa aitoja vastaan Beit Ummarissa, Karmeit Tzurin uudisasutuksen lähellä. 14. huhtikuuta noin 40 aktivistin joukko onnistui purkamaan parin kymmenen metrin pätkän kylää tukahduttavaa aitaa. Israelilaiset uudisasutukset laajentavat omia alueitaan yhä syvemmälle palestiinalaisten kylien maille. Uusin aita Beit Ummarissa

rakennettiin 200 metrin päähän edellisestä sukien sekä suuren osan palestiinalaismaankäyttäjien pelloista että kulkuyhteyden vielä jäljelle jääneille pelloille. Israelin sotilaat partioivat alueella varmistamassa palestiinalaisten elinkeinon tuhoamista. Oikeussalissa saatu voittokin tyypistyi ainoastaan aidan porttien sulkemiseen aseiden sijasta byrokraatialla.)

Aseistakieltäytyjäliiton lausunto siviilipalveluslainsäädännön uudistamiseksi työryhmämietinnöstä Uudistuksen tarpeellisuusjakeskeiset ratkaisut

Siviilipalveluslakityöryhmän toimeksiantojatkovalmistelun painopisteitä

Työryhmän toimeksianto on osoittautunut monin tavoin ongelmalliseksi. Työryhmän tuli selvittää ne muutostarpeet, joita vireillä oleva asevelvollisuuslain uudistaminen aiheuttaa siviilipalveluslainsäädäntöön. Käytännössä työryhmä otti lähtökohdaksi monia asevelvollisuuslakitoimikunnan muovaamia ratkaisuja.. Eräin kohdin perustellaan yhdenvertaisuudella myös palvelusolojen

yksityiskohtien yhdensuuntaistamista. Muiden asevelvollisten asemassa tapahtuvien - tai tapahtuvaksi aiottujen - muutosten noudattaminen siviilipalveluslain uudistamisessa edellyttää kuitenkin välttämättä palvelusolojen vertailukelpoisuutta. Lähinnä silloin voi olla kysymys etuuksien yhdenvertaisesta turvaamisesta.

Voimassaolevan lain lähtökohta oli siviilipalveluksen kehittäminen itsenäisenä palvelusmuotona, jolloin luovuttiin periaatteesta, että siviilipalvelusmiehiin olisi sovellettavissa suoraan samoja sääntelyjä kuin varusmiehiin (HE 149/1991 vp, 1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys).

Asevelvollisuuslakitoimikunta sai mietintönsä valmiiksi maaliskuussa 2006 ja hallituksen esitys asevelvollisuuslaiksi annettiin eduskunnalle kolme päivää ennen kuin siviilipalveluslakityöryhmän mietintö luovutettiin työministeriölle. Asevelvollisuuslakiesitystä ei ehdittäne käsitellä tällä vaalikaudella, kun taas siihen läheisesti liittyviä lakeja saataneen vielä näillä valtiopäivillä hyväksytyksi. Myös siviilipalvelusvelvollisten poikkeusolojen aikaiseen asemaan liittyvä valmiuslain uudistaminen on siirtynyt seuraavalle eduskunnalle.

Jatkuu sivulla 6...

Tässä numerossa myös Sivut 2: Kuvia tuomiota totaalkieltäytyjille Loviisassa, Sivari on Queer / Sivut 3: Oikeudenmukaista siviilipalvelua, Näkemys ja mielipide / Sivut 4: USA: kieltäytyjälle 8 kk linnaa, Miltä laki näyttää, Suomalainen rauhanaktivisti blokkaamassa Faslanen tukikohtaa / Sivut 5: Aseistakieltäytymisoikeus kuuluu yleissopimuksen piiriin / Turkki: aseistakieltäytyjä Halil Savdalle taas lisää linnaa / Sivut 8: Jos Arafat olisi elossa... / Sivut 10: Harmin tiellä / Sivut 11: Kolumni pasifismimistä

Siviilipalveluksen järjestelyissä todetut epäkohdat ja epäoikeudenmukaisuudet on niin monelta taholta ja niin moneen kertaan todettu, että luulisi ajan olevan kypsä tilanteen korjaamiseksi. -- everstiluutnantti Matti Närhi, 1988

Tarja Saurio

Siviilipalvelus ei Suomessa kiinnosta poliitikkoja. Tällä hetkellä tuntuu siltä, että iso osa kansanedustajistamme ei ole hyväksynyt, että meillä on siviilipalvelusjärjestelmä. Valtio on ulkoistanut palvelusjärjestelmän hoitamisen yksityisen tehtäväksi Lapinjärvelle. Nykyisenlainen epäoikeudenmukainen siviilipalveluskäytäntö tuottaa yhä enemmän totaali-kieltäytyjiä maahan. Heidän vankeustuomionsa puolestaan mustaavat Suomen ihmisoikeusmainetta. Siviilipalvelus kestää 395 päivää eli 13 kuukautta. Varusmiespalveluksen keskimääräinen pituus on 8.55 kuukautta. Suomen muutoin melko moitteeton ihmisoikeusmaine saa tahroja, kun ihmisoikeusjärjestöt arvostelevat Suomea toistuvasti siviilipalveluksen rangaistusluontoisesta ja totaali-kieltäytyjien kohtelusta. Tällä hetkellä työministeri olisi valmis lyhentämään siviilipalveluksen kymmeneen kuukauteen. Tämä olisi kansainvälisten arvioiden mukaan pituus, joka ei enää olisi rangaistus.

Suomalainen siviilipalvelusjärjestelmä on lievästi sanottuna tehoton. Rankemmin ilmaistuna se työntää vuosittain tavallisia nuoria miehiä totaali-kieltäytyjiksi ja vankilaan.

Pitkä 13 kuukauden palvelusaika, vapautus asepalveluksesta vain rauhan ajaksi ja takkuiset käytännön järjestelyt kypsyttävät osan siviilipalvelusmiehistä uhmaamaan lakia. Siviilipalveluksen valitsee noin 2500 nuorta miestä vuodessa. Aseistakieltäytyjälaiton lakiasiainsihteri **Juha Keltti** sanoo, että osa aseistakieltäytyjistä protestoisi Suomen siviilipalveluskäytäntöä vastaan ryhtymällä totaali-kieltäytyjiksi. Tutkimustietoa asiasta on mahdoton saada, mutta uskon, että siviilipalvelusta parantamalla, oikeudenmukaistamalla, voitaisiin saada aikaan merkittävä vähennys totaali-kieltäytyjien määrässä.

Siviilipalvelusjärjestelmässä 80 prosenttia sivarin kuluista jää palvelupaikan hoidettavaksi. Paikan pitäisi tarjota myös asunto ja maksaa päivärahat väliaikaiselle työntekijälleen. Käytännössä näin tapahtuu vain harvoin. Juuri tämä usein kariuttaa palvelupaikan saamisen. Kuitenkin valtio velvoittaa, että pitää suorittaa palvelus, mutta puitteet ovat heikot, jopa surkeat. Palvelupaikkana voi toimia mikä tahansa

AKL/SH arkistokuva. Kuvan henkilö ei liity kirjoitukseen.

julkisoikeudellinen taho. Käytännössä tavallisimpia palvelupaikkoja ovat sosiaali- ja terveydenhuoltoalan laitokset, virastot, koulut, kirjastot ja kulttuuri-laitokset.

Siviilipalvelusetus velvoittaa sotilasläänien esikunnat antamaan jokaiselle kutsunanalaiselle tarpeelliset tiedot mahdollisuudesta hakeutua siviilipalvelukseen ja siviilipalveluksen

sisällöstä. Käytännössä tämä ei kuitenkaan toteudu. Kutsuntatilaisuuksissa siviilipalvelus usein vain mainitaan, aina ei sitäkään. Myöskään ennen kutsuntoja asevelvollisille toimitettava informaatio ei sisällä juuri lainkaan tietoa siviilipalveluksesta.

Miksi meillä Suomessa, oikeusvaltiossa, ei hyväksytä erilaista mielipidettä ja näkemystä? En pysty mitenkään se-

littämään edes itselleni, että nuorille miehille valtion tarjoamasta kahdesta mahdollisuudesta suorittaa palvelus, vain toinen on "oikeudenmukainen".

Eräs tuntemani nuori mies valitsi siviilipalvelusvaihtoehdon. Hän piti kovasti Lapinjärven kuukautensa luonnoista ja keskusteluista. Ainoastaan junamatkoilla hän sai karvaasti kokea, mitä sivarit yhteiskunnassamme ovat. Konduktöörit puhuivat ja naureskelivat pojille ivallisesti ja jopa haukkuivat sivarivalinnasta suoraan vasten kasvoja. Mutta tämä olikin vielä pientä. Siviilipalveluspaikka löytyi eräästä hoitolaitoksesta, jonka tuttavani aloitti avoimin mielin ja tunnollisesti töitä paikkien. Kuitenkin valittavan pian hän sai kokea olevansa laitoksen henkilökunnan henkisesti tallemaa pohjasakkaa. Suuri osa työntekijöistä pilkkasi, ivasi ja teetti epäinhimillisiä töitä juuri koulun penkiltä päässeellä lukiolaisella. Täysin ammattitaidottomana hän joutui mm. erittäin vaikeavammaisen asiakkaan omahoitajaksi. Hän kyseli hoitajilta neuvoa ja opastusta, jota hänelle ei kuitenkaan koskaan annettu. Hädissään hän sitten kerrankin soitti kotiinsa, miten hänen pitäisi toimia, kun asiakas sai vaikeita kohtauksia. Hoitajat eivät nuorta siviilipalvelusmiestä auttaneet. Ainoa syy, miksi tätä nuorta ei autettu oli, että hän oli valinnut siviilipalveluksen. Ainoa vilpittön kiitos ja positiivinen palaute tuli hoitolaitoksen asiakkailta ja yllättäen nimenomaan kuntoutuksessa olevilta sotaveteraaneilta, jotka mielellään keskustelivat hänen kanssaan hänen valinnastaan ja kertoivat kunnioittavansa hänen päätöstään.

Tämä siviilipalvelus jäi tuolta nuorelta kesken. Kuka meistä jaksaisi tuollaista kohtelua? Kenen nykyään tarvitsee tuollaista sietää? Työpaikkojen luottamusmiehet pitäisivät sitä vähintäänkin työpaikkakiusaamisena. Tämä sivarinuori joutui myöhemmin keskeyttämään palveluksensa. Hän ei kestänyt enempää - onneksi. Nyt hän aloittaa sopivan hetken tullen siviilipalveluksensa uudestaan. Oikeudenmukaista siviilipalvelua?

luokanopettaja, vararehtori, KM
kaupunginvaltuutettu, kd
Orivesi

Näkemys ja mielipide

O.Syrjänen

Toissanumeroisessa oli kirje otsikolla "Vaikuttamisesta", jossa arveltiin: "Sanomalehdet kylläännyvät nopeasti samansisältöisiin (yleisönoston) teksteihin, sillä ne eivät halua leimautua ahkerasti kirjoittavien kansalaisten aatteiden levityskanaviksi". Tämä argumentti on pätemätön, sillä kumma kyllä, lehdet eivät ainoakaan täällä Pohjanmaalla kylläänny - militaristien - samansisältöisiin teksteihin.

Vaikka kirjoituksessa ilmennyt jokseenkin ylenkatseinen käsitys antimilitarististen lehtikirjoittajien kyvyistä oli ilmeisen kapea-alainen, voivat kirjoit-

tajan sinänsä hyvää tarkoittavat kirjoitusneuvot toisaalta pönkittää myös turhanaikaista elitismia. Se taas ei edistä kansalaisosallistumista. Sanataide on aihe erikseen. On muistettava, että kirjoitustapa tai -tyyli ei saa mitätöidä sananvapauden periaatetta. Siispä ei ole perustetta, miksi aseistakieltäytyjien tulisi esittää asiansa jotenkin kultivointuneemmin kuin militaristien, ikuisesti olemassaoloaan anteeksi pyydellen?

Kirjoittaja esitti kuinka vastakkaisen mielipiteen kunnioittamisen pitäisi olla itsestään selvyyttä. Tämä on kuitenkin vähintään kahdella tapaa hurskas oletus. Ensinnäkään me emme todellisuudessa useinkaan ilman muuta kunnioita vastakkaista mielipidettä, vaan

ainoastaan hyväksymme sen sosiaalisen sovinnaisuuden nimissä itsekkäin, opportunistisin motiivein. Toiseksi, on olemassa eettisesti eriarvoisia mielipiteitä ja perusteluita, jotka vaikuttavat vastaanottamisen asteeseen. Tavan mielipide itsessään on yleensä hatara, muodostajansa mielenliikkeestä tai toisesta johtuva filosofisesti arvoton mielipide, jolta ei tunnuta vaadittavan tukeen sen enempää vertailua kuin aiheeseensa perehtymistäkään. "Todistelematon mielipide on raakile, jolla ei ole mitään arvoa" kuten kirjoittajakin totesi. Ja taantumuksellisinta mielipiteen lajia edustaa ns. jämpä on näin mentaliteetti. Älyllisesti perustellulla näkemysellä on sitävastoin oikeus

olemassaoloon. Tämä ei ole suinkaan saivartelua.

Kannanoton vaikutusta ei voi aina ennustaa; tämä koskee jo kirjoittajille perusteluiksi tarjottuja vaihtoehtoja: esimerkiksi moraaliset ja uskomukselliset (tai uskonnolliset) argumentit sulkevat usein toisensa pois (sic). Aseellinen maanpuolustus itsessään on kuitenkin perusteltavissa vain historiallisessa jatkumossa kollektiivisesti pestyjen aivojen järkeen käyvästi.

Kalajoen kutsuntakampanja
kalajokidraft@yahoo.com

USA kieltäytyjälle 8 kk linnaa

Yhdysvaltalainen aseistakieltäytyjä **Agustin Aguayo** sai 6.3. kahdeksan kuukauden vankeustuomion USA:laisen sotilastuomioistuimen istunnossa Würzburgissa Saksassa. Aguayoa oli syytetty karkuruudesta ja joukko-osaston siirrosta poisjäämisestä. Kahdeksan kuukauden tuomion lisäksi tuomioistuimien määräsi Aguayolle sotilasarvon alennuksen ja eron palveluksesta kunnianttomien perusteiden.

Lähes kolmen vuoden ajan Aguayo yritti menestyksessä saada vapautuksen aseistakieltäytymisen perusteella. 1.9.2006 hän kieltäytyi lähtemästä joukko-osastonsa mukana Irakiin ja karkasi joukko-osastonsa parakeista Schweinfurtista, jossa palveli lääkintämiehenä. Hän ilmoittautui 26. syyskuuta, jolloin hänet pidätettiin välittömästi.

Oikeudenkäynnin aikana Agustin Aguayo kertoi jälleen aseistakieltäytymisestään, jonka seurauksena oli poistunut palveluspaikaltaan ilman lupaa välttääkseen Irakiin lähettämisen. Hän kuitenkin kiisti, että hänen tarkoituksensa olisi ollut ryhtyä sotilaskuriksi.

Syyttäjä vaati 30 kuukauden vankeusrangaistusta pelotteeksi muille samaa harkitseville sotilaille.

Tuomitsemalla Agustin Aguayon sotilasoikeus kielsi häneltä kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 18 artiklan turvaaman aseistakieltäytymisoikeuden. Se, ettei Agustin Aguayo saanut vapautusta aseistakieltäytyjänä ja joutui poistumaan palveluspaikastaan ilman lupaa tuo esiin USA:n armeijan aseistakieltäytyjiä koskevien menettelytapojen ongelmat, jotka pakottavat aseistakieltäytyjät yksi toisensa jälkeen tekemään sotilaskuriksi ja tulemaan tuomituksi vankilaan.

Aguayo onneksi tuomioistuimien otti huomioon ajan, jonka hän oli jo viettänyt vankilassa 26.9.2006 jälkeen. Tämä tarkoittaa sitä, että hänen täytyy istua vielä noin 40 päivää ja hänet vapautetaan huhtikuun puolivälissä.

Suomalainen rauhanaktivisti blokkaamassa Faslanen tukikohtaa

Faslane 365 Benelux Group

Suomalainen rauhanaktivisti **Kirsi Sauna-aho** osallistui belgialaisen "Flanderin ja Brysselin Maan ystävä" -järjestön toteuttamaan Faslanen ydinasetukikohdan blokkaukseen 2.1.2007 osana 25 ihmisen ryhmää. Aktivistit vaativat Britannian hallitusta aloittamaan ydinaserisunnan.

Kahdeksan ihmistä pidätettiin ryhmän blokkattua tukikohdan molemmat pääsisäänkäynnit. Pidätetyt olivat kotisin Belgiasta, Saksasta, Portugalista ja Suomesta.

Blokkaukset ovat aiheuttaneet vakavaa häiriötä tukikohdalle. Ryhmä suomalaisia ja ruotsalaisia rauhanaktivisteja

blokkasi tukikohdan 16. lokakuuta. Tulevina viikkoina ja kuukausina on luvassa lisää blokkauksia, mm. yliopistoväen ja tutkijoiden järjestämä tapahtuma.

Faslane on Britannian neljän Trident-ydinsukellusveneen kotisatama. Jokainen veneistä kykenee kantamaan jopa 48 ydinasetta, joista jokainen on kahdeksan kertaa voimakkaampi kuin japanilaisen Hiroshiman kaupungin vuonna 1945 tuhonnut pommi.

Kampanja toteutetaan aikana, jolloin Britannia käydyään kiihkeää keskustelua Trident-ydinsukellusveneidä korvaamisesta (niiden käyttöä loppuu vuonna 2024). Blokkauksilla vaaditaan Britanniaa olemaan korvaamatta Tridenteja uudella ydinasejärjestelmällä ja aseistariisumaan Tridentit askeleena kohti kaikista ydinaseista luopumista.

Flanderin ja Brysselin Maan ystävien **Pol D'Huyvetter** lausui vähän ennen pi-

dätystä: "Emme voivaatia Pohjois-Koreaa ja Irania lopettamaan ydinaseiden kehittämistä niin kauan kuin ydinaseet ovat osa NATO:n puolustuspolitiikkaa. Se on täysin tekopyhä. Haagin kansainvälinen tuomioistuin julisti vuonna 1996, että ydinaseiden käyttö tai niillä uhkaaminen on laitonta. Kun laki suojelee laittomuutta, on pakko turvautua kansalaistottelemattomuuteen."

Flanderin ja Brysselin Maan ystäväisä vapaaehtoisena työskentelevä Kirsi Sauna-aho puolestaan totesi: "Ydinaseiden ei pitäisi kuulua minkään sivistyneen maan puolustusstrategiaan. Jos Suomi liittyy NATO:on, se osallistuu myös NATO:n ydinaseiden käytön suunnitteluun ja siihen valmistautumiseen. Ydinaseet ovat laittomia ja moraalittomia, ja niitä pitäisi vastustaa missä ikinä maailmassa niitä onkin."

Miltä laki näyttää

Heikki Sovijärvi

Miten määrittelin tämän suhteeni lakiin ja valtioon? Jos ystäväni polttaa marihuanaa, tai jos itse tekisin niin, en varmasti ilmiantaisi häntä, tai edes kokisi välttämättömäksi tehdä tekoani julkisesti ja avoimesti – toki tällöin teon tarkoituksena tulisi muuttaa maailmaa, jotta myös muilla olisi helpompaa olla, mutta jos katson, etteivät voimani riitä siihen, voin toteuttaa vapauttani salassa.

Toisaalta, jos näen työnantajan syrjivän alaisiaan, näen ehdottoman välttämättömäksi viedä asiaa eteenpäin.

Koen poliisin selityksen siitä, että hän "tekee vain työtään" ongelmalliseksi, jos hän hajottaa mielenosoituksen tai valtauksen, mutta toisaalta, jos ystäväni tai minä olemme joutumassa väkivallan kohteeksi, en koe missään määrin ongelmalliseksi poliisin soittamista paikalle.

Onko tämä kaksoisajattelua, ja jos ei, niin mitenköhän? No minusta näin: takana on ajatus siitä, mitä valtion pitäisi olla: eli yksilön suvereniteetin tae suhteessa voimiin, jotka yrittävät sitä

rajoittaa. Poliisivoimat ovat välttämättömiä, koska muuten olisimme paljon voimakkaammin vaikkapa usnatsien armoilla.

Näin voidaan sanoa jopa puhtaasti puolustukseen luodusta armeijasta. Ei kukaan sano, että mikään maa voisi yksipuolisesti demilitarisoida itseään, mutta kylläkin, että hyökkääminen on moraalitonta, että hyökkäämisen ymmärtäminen tai tukeminen on moraalitonta, että aseista kieltäytymisellä voidaan painostaa moraaliseen toimintaan etc.

Armeijan ajatus voi olla itsensä lopettaminen muiden kanssa, ja suojaaminen vallankäytöltä nimeltä miehitys. Armeijan petos on osallistuminen miehitykseen, ja sen suhteen sitä täytyy herkeämättä valvoa.

Edelleen, vankilatkin lienevät välttämättömiä, jos on ihmisiä jotka käyttävät väkivaltaa muita ihmisiä kohtaan, sellaisilla teoilla on oltava seurauksia. Tämä on ihmisen suojelua vallankäytöltä. Toinen asia on, ettei tuon vangitsemisen ajatus saa olla kosto tai rangaistus, vaan väkivallan estäminen ja vangin kuntoutus.

Poliisin ja vankiloiden petos saattaa olla niiden harjoittama väkivalta. Niitä vastaan ihmisten tulee organisoitua.

Juuri tämän valtion voiman takia on ongelmallista, että on ihmisiä, joilta puuttuu kansalaisuuden tuoma suoja, paperittomia, jotka ovat yhteiskunnan hyväksikäytetyin joukko. Niiden joukko, jotka kuolevat yrittäessään tulla Eurooppaan, tai onnistuessaan löytävät itsensä siivoamasta vessoja.

Edelleen, vaikkapa sosiaaliturva on hyvä asia, koska se takaa mahdollisuuden tarpeen tullen kieltäytyä työstä jos se on alentavan huonosti palkattua, jos se on moraalitonta jne. eli toisin sanoen valtio pelastaa ihmisen keskitason vallalta. Toisaalta työhön pakottaminen on tässä valtion petos. Siihen voidaan suhtautua joko muuttamalla hakien, avoimesti kielteisesti, tai viekkauksella ja oveluudella, väistäen petoksen aseita.

Valtio täytyy kääntää osiaan vastaan, jotta tämä auttaa kontrolloivia osia työssään. Toisaalta, tottelemattomuuden, myös avoimen, muutosvoiman tulisi keskittyä myös työhön, ja ehkä nimenomaan työhön.

Poliisien keskeytettyä jotakin, mihin he itsekin uskovat, kuulee heidän usein sanovan "se mitä teette, liittyy demokraattisiin oikeuksiin... mutta on ihmisiä jotka ovat oikeasti pahoja"... kuin puolustaakseen asemaansa tarkoittaen sillä: "joudumme tekemään asioita, joihin emme usko, mutta näemme silti yleisen moraalisen oikeutuksen työlemme, siksi me vain teemme työtämme" tähän protestanttisen työmoraliin ongelmaan törmäämme aina.

Täytyy olla uskallusta olla tekemättä työtään silloin, kun se ei ole oikein. Sen tekeminen on petos. Petos sille, että monet hyvät asiat kuitenkin syntyvät työstä. Täytyy olla uskallusta laittaa kampoihin työnantajalle, käyttäen siihen lakia, mutta tarpeen tullen on oltava kanttia laittaa kampoihin itselleen laille.

Toisaalta myös voima tehdä noita hyviä asioita syntyy kiireettömyydestä. On lisäksi syytä muistaa, ettei valtio ole vain paha. On kirjastot, on uimahallit ja kaikki se mikä syntyy apurahoilla ja avustuksilla. Se millä on oikeasti väliä. On vain tunnettava oikeutensa, ja käytettävä niitä.

Aseistakieltäytymisoikeuskuuluu yleissopimuksen piiriin

Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeuskomitean 3.11.2006 antama lausunto teki lopullisesti selväksi, että oikeus aseistakieltäytymiseen kuuluu "Kansalaisyhteisöjä ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimuksen" 18:a artiklan suojeluksen piiriin.

18. artikla kattaa mielipide-, omantunnon- ja uskonnollisuuden vapauden ja oikeuden ilmaista tuota vaakamusta tai uskontoa. Artiklan kolmas pykälä sallii uskonnollisen tai mielipideilmaisun rajallisen rajoittamisen, mutta ainoastaan lain viitekehyksissä ja tämän ollessa "välttämätöntä yleisen turvallisuuden, järjestyksen, terveyden, ja moraali tai muiden perustavalaatuisten vapauksien tai oikeuksien turvaamiseksi". Komitean päätös koski kahta Jehovan todistajaa Korean tasavallassa (Etelä-Koreassa), maa jossa asevelvollisuus on suoritettava aseellisesti vakaumuksesta riippumatta ja ilman minkäänlaista mahdollisuutta suorittaa palvelusta siviilissä. Näin ollen kyseiset aseistakieltäytyjät joutuivat vankilaan kieltäytyttyään asepalveluksesta.

Kolmantena marraskuuta tehdystä päätöksessä Ihmisoikeuskomitea omaksui kantansa yleissopimuksen Valinnaisesta lisäpöytäkirjasta, päätyen siihen johtopäätökseen, että Korean tasavalta oli rikkonut yleissopimuksen 18:a artiklan ensimmäistä pykälää. Siksi Korean valtion tuli hyvittää kyseisille yksilöille aiheuttamansa vahingot sekä tarjota heille rahallista korvausta. Lisäksi se oli velvollinen välttämään yleissopimuksen vastaavia rikkomuksia tulevaisuudessa. Päätyessään tähän johtopäätökseen komitea teki seuraavat huomiot: aloitteentekijöiden kieltäytyminen pakollisesta asepalveluksesta oli suora ilmaisu heidän uskonnollisesta vakaumuksesta, jonka vilpittömyydestä ei ollut kiistää; vaikka oikeus ilmaista uskontoaan tai mielipidettään ei sinänsä merkitse vapautusta kaikista

lain velvoitteista, se tarjoaa 18:a artiklan 3 pykälän kanssa yhdenmukaisesti tietyn suojan joutumasta pakotetusti toimimaan vilpittöntä uskonnollista vakaumusta vastaan; aloitteentekijöiden tuomio ja sen täytäntöönpano rajoittaa heidän mahdollisuuksiaan harjoittaa uskontoaan tai ilmaista mielipidettään; sellainen rajoitus on oikeutettava 18:a artiklan 3 pykälän luvallisten rajojen sisällä; sellainen rajoitus ei saa heikentää kyseisen oikeuden syvintä olemusta.

Ihmisoikeuskomitea on itsenäisistä asiantuntijoista koostuva toimielin, joka valvoo "Kansalaisyhteisöjä ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen" toteutumista. Kaikki yleissopimuksen allekirjoittaneet valtiot raportoivat säännöllisin väliajoin komitealle. Komitea asettaa valtioille kysymyksiä ja tekee johtopäätöksiä korostaen tarvittavia parannuksia sekä toteutunutta kehitystä. Lisäksi komitea tuottaa yleisiä kommentteja selventäen ja tulkiten yleissopimuksen eri lausekkeita. Valtioissa, jotka ovat myös osapuolena ns. ensimmäisessä Valinnaisesta lisäpöytäkirjassa yksilöt voivat lähettää komitealle valituksia väittämistään yleissopimukseen kohdistuneista rikkomuksista.

noin kolme tuntia. Näiden tuntien aikana ryhmä jakoi lehdistötiedotetta ja piti pientä mielenosoitusta banderolleineen. He lauloivat, mutta eivät huutaneet mitään iskulauseita. Poliisi tarjosi heille teetä ja jotakin syötävää, koska he eivät halunneet ryhmän kävelvän edes ostamaan ruokaa läheisistä kaupoista.

Oikeudenkäynnin alettua vain puolet kolmestakymmenestä mielenosoittajasta mahtui sisälle pieneen oikeussaliin tarkkailemaan oikeudenkäyntiä. Loput pysyivät puistossa odottaen oikeudenkäynnin loppua. Kuitenkin sen loppuvaiheissa noin 25-30 ihmisen ryhmä onnistui murtautumaan mielenosoittajia ympäröivän poliisiketjun läpi ja hyökkäämään heidän kimppuunsa. Poliisi ei pidättänyt yhtään hyökkääjistä, sen sijaan seitsemän mielenosoittajista sai pippurikaasua poliiseilta tai joutui heidän pahoinpideltäväkseen.

Kun oikeudenkäyntiä tarkkailemasa olleet tulivat ulos, koko ryhmä, mukaanlukien Halil Savdan lakimies **Suna Coskun**, antoi julkilausuman, jossa tiedotettiin Halilin oikeudenkäynnistä ja tuomittiin hyökkäykset. Lausunnon lopuksi poliisin saattamat mielenosoittajat menivät busseihinsa palatakseen Istanbuliin. Hyökkäykset kuitenkin jatkuivat ja yksi busseista vahingoittui siihen heitetystä kivestä."

Ollessaan vankilassa tammikuussa 2007 Halil Savda pahoinpideltiin. Hänen lakimiehensä Suna Coskun kertoi lehdistötiedotteessaan 7.2.2007:

"Sotilassyöttäjä lähetti Halil Savdan takaisin sotilasyksikköön, eikä häntä pidetty enää vangittuna. Perjantaina 26.1.2007 Halil Savda joutui pahoinpidellyksi. Kurinpitouseerina toiminut väpeli, kaksi vartijaa ja upseeri työnsivät Halilin kasvot seinää vasten, potkivat hänen jalkansa erilleen ja alkoivat hakata häntä. Halil kaaduttua lattialle he jatkoivat potkimista karjuen "olet petturi, olet terroristi" ja yrittivät estää häntä huutamasta työntämällä likaisen suukapulan hänen suuhunsa. Saamiensa iskujen johdosta Halil Savdan kasvot ovat turvonneet ja hänen huulensa haljenneet.

Myöhemmin samat viranomaiset halusivat tutkia Haliliin. He ahdistelivat häntä edelleen tutkimuksen aikana ja vaativat häntä riisumaan vaatteensa. Estääkseen ahdistelun jatkumisen Halil riisuutui alusvaatteille. Puettuaan vaatteet takaisin ylle hän vietiin huoneeseen, jossa ei ole paikkaa missä istua tai nukkua. Häntä pidettiin siellä kolme päivää, hänen oli pakko nukkua sementillä eikä hänelle annettu edes peittoa. Hän oli viisi päivää nälkälakossa epäinhimillistä kohteluaan vastaan kunnes sai tavata lakimiehensä. Kurinpitoyksikön komentaja tuli maanantaina ja puuttui tilanteeseen. Halil sanoi, että sen jälkeen olot parantuivat. Halil Savdan juridinen prosessi on nyt epä määräisessä tilassa ja on jätetty Corlun sotilassyöttäjän mielivaltaisen ja subjektiviivisen toiminnan varaan."

Lisätietoja Halil Savdasta ja aseistakieltäytymisestä Turkissa löytyy osoitteesta: <http://wri-irg.org/co/turkcampaig-en.htm>.

Tukikirjeitä Halil Savdalle voi lähettää osoitteeseen:

Halil Savda
5. Kolordu Komutanligi,
Askeri Cezaevi
Corlu - Tekirdag
Turkey 1

Turkkiaseistakieltäytyjä Halil Savdalle taasisäälinnää

Corlun sotilasoikeus tuomitsi 12.4. aseistakieltäytyjä **Halil Savdalle** kuusi kuukautta lisää vankilaa, minkä jälkeen hänen vankeudessa viettämänsä aika nousee 21½ kuukauteen. Jo 15.3. hän oli saanut samassa tuomioistuimessa 15½ kuukautta karkuruudesta ja niskoittelusta ja nyt tuli lisää niskoittelusta. Savdan puolesta voi lähettää vastalauseviestin Turkin presidentille osoitteesta <http://wri-irg.org/co/alerts/20070412a.html>. Tukea voi osoittaa myös allekirjoittamalla vetoamuksen osoitteesta <http://www.petitiononline.com/Halil/petition.html>

Jo maaliskuussa langetettu tuomio rikkoi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9. artiklaa ja kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 18. artiklaa, vaikka Turkki on allekirjoittanut ja hyväksynyt molemmat sopimukset. Lisäksi tuomio rikkoo kpo-sopimuksen 14. artiklaa, jonka mukaan ketään ei saa tuomita useampaan kertaan samasta teosta. Yhdistyneiden kansakuntien mielivaltaista pidättämistä käsittelevä työryhmä asetti varsin samanlaista aseistakieltäytyjä **Osman Murat Ülken** tapauksessa käsittelevässä lausunnossaan 36/1999 selkeästi kannalle, jonka mukaan omantunnon syihin perustuva jatkuva kieltäytyminen on katsottava yhdeksi tapahtumaksi.

Uusi tuomio osoittaa piittaamattomuutta myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen Ülken tapauksessa 24.1.2006 antamasta tuomiosta. Tuomioistuin totesi, että useista toistuvista rikossyyteistä koostuva prosessi yhdistettynä mahdollisuuteen, että syyte- ja vankeuskierre voisi jatkua koko hänen elämänsä ajan, on ollut suhteetonta teko (kieltäytyminen asepalveluksesta) nähdessä ja niiden tietoinen tarkoitus on

ollut "sortaa kantelijan älyllistä persoonallisuutta, synnyttää hänessä pelkoa, tuskaa ja suojattomuuden tunnetta, joka nöyryyttäisi ja halventaisi häntä ja murtaisi hänen vastarintansa ja tahtonsa. Lähes "kansalaiskuolemaa" merkitsevä maanalainen elämä, jonka kantelija on pakotettu omaksuma, ei ole yhteensopiva demokraattisen yhteiskunnan rangaistusjärjestelmän kanssa." Halil Savda on samassa tilanteessa: vankilasta vapauduttuaan hän ei ole vapaa, vaan hänet joko lähetetään takaisin sotilasyksikköön tai pakotetaan elämään maan alla.

Turkkilaisen käytännön mukaisesti tuomioistuin ei antanut tuomion perusteluja - syyt, miksi tuomioistuin piti uutta tuomitsemista samaksi kat-

sottavasta teosta mahdollisena tulevat esille vasta, kun tuomio on saatavilla kirjallisena.

Aikaisempia vaiheita

Halil Savda pidätettiin 7.12.2006 hänen ollessaan saapumassa aseistakieltäytymistään käsittelevään oikeudenkäyntiin. Oikeudenkäynti oli seurausta Halil Savdan valituksista, joka koski Corlu-Tekirdagin sotilastuomioistuimen tammikuussa 2005 "jatkuva tottelemattomuudesta" antamaa 3 kk:n 15 pv:n rangaistuksesta. Valituksen tuloksena sotilasylioikeuden kolmas kamari kumoisi kesäkuussa 2006 Corlun sotilastuomioistuimen yllämainitun päätöksen ja 7.12.2006 samaa asiaa oli tarkoitus käsitellä uudelleen. Hänet "vapautettiin" tammikuussa ja vietiin vankilasta suoraan sotilasyksikköön, jossa tapahtunutta uutta pidätystä koskeva toinen oikeudenkäynti jatkuu 29.3.2007.

Nationalistit hyökkäsivät Halil Savdan puolesta järjestetyn solidaarisuusmielenosoituksen kimppuun. Istanbulin aseistakieltäytyjäfoorumi raportoi:

"30 aseistakieltäytyjäfoorumien aktiivien muodostama ryhmä järjesti 15.3.2007 symbolisen marssin Istanbulista Corluun lisätäkseen yleisön tietoisuutta aseistakieltäytymiskysymyksestä ja tarkkaillakseen Halil Savdan oikeudenkäyntiä. Istanbulissa kävely onnistui, mutta Corlussa poliisi esti sen ilmoittaen syyksi, että sitä vastaan saatetaan hyökätä. Mielenosoittajat ilmoittivat, että haluavat antaa tiedotteen lehdistölle. Niinpä he menivät poliisistaattueessa busseilla sotilastuomioistuimen edessä olevaan puistoon, jossa odottivat oikeudenkäynnin alkua

Jatkuoa etusivulta...

Toisiinsa liittyvien lakien säätämisprosessin eriytyminen tulee ottaa huomioon paitsi hidasteena myös mahdollisuutena siviilipalveluksen sisällölliseen kehittämiseen itsenäisenä palvelumuotona. Esimerkiksi ehdotti työasiainvaliokunta nykyistä lakia säädettäessä, että mahdollisuudet suorittaa siviilipalvelua ulkomailla kehitysyhteistyötehtävissä, (TyVL 3/1991 vp), mitä ei vielä ole tehty Siviilipalvelusmiesten osallistumismahdollisuuksien selvittämistä siviilikriisinhallintaan on edellytetty useissa eduskunnan elinten kannanotoissa (UaVM 17/2003 vp, UaVL 4/2004 vp, PuVM 1/2004 vp), minkä hallitus on torjunut nojautuen tätä nykyä yksipuolisesti pelastus- ja poliisitoimeen keskittyneisiin valmiuksiin. Siviilipalvelusvelvollisten käyttäminen ympäristötehtävissä on jäänyt julkisessa keskustelussa vähälle huomiolle.

Toimeksiantoon kuului selvittää mm. siviilipalvelusrekisteriuudistuksen aiheuttamat säännöstekniset muutostarpeet sekä tehdä ehdotus muista siviilipalveluslainsäädäntöön tarpeellisista rakenteellisista ja sisällöllisistä muutoksista. Juuri viime mainittuun olisi työryhmän tullut saada keskittyä enemmän. Tekninen ja muista ratkaisuista riippuva - sinänsä palveluksen järjestämisen käytännön ja perusoikeuksien kanalta tärkeä - oli toimeksiannossa keskeisimpiin tarpeisiin nähden korostetussa asemassa. Tällä oli vaikutuksia työskentelyn painottumiseen eri vaiheissa. Näistäkin syistä jatkovalmisteluun saatu aikalisä on tarpeen.

Ennen uuden lain säätämistä tarvittaisiin kokemusperäistä, tilastollista ja tapauskohtaista - tietoa muun muassa etuisuuksiin, palveluskelpoisuuden tarkastamiseen ja rangaistusjärjestelmään liittyvistä käytännöistä ja ongelmista sekä muistakin palvelusoloista. Siviilipalveluksen koulutusjakson uudistamisessa lienee tarkoitus käyttää apuna siviilipalvelusmiesten omia arvioita, mikä on muissakin yhteyksissä tarpeen.

Ehdotettujen muutosten arviointia

Nykynen siviilipalveluslaki on monessa suhteessa erittäin ongelmallinen, ja sen uudistaminen välttämätöntä. Työryhmän esittämä mietintö siviilipalveluslainsäädännön uudistamisesta ei joistakin myönteisistä piirteistään huolimatta kuitenkaan riitä korjaamaan nykyisen tilanteen ongelmia. Lisäksi se saattaa luoda kokonaan uusia ongelmia.

Aseistakieltäytyjälähtönsuostosiviilipalvelusmiesten kriisivalmiudet ja kertauskoulutus, "siviili-" ja "lisävaranto" -kategorioiden perustaminen siviilipalvelusmiehiä varten, majoituskustannusten korvaaminen ja rangaistusjärjestelmä.

1. Palvelusaika

Lakiehdotuksen (3§) mukaan palvelusaika olisi jäämässä entiselleen, vaikkakin se jaettaisiin siviilipalvelukseen ja kertauskoulutukseen. Paineet palvelus-

AKL/SH arkistokuva

ajan merkittävälle lyhentämiselle ovat kuitenkin ilmeiset.

Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeuskomitea on marraskuussa 2004 todennut Suomen siviilipalveluksen pituudeltaan syrjiväksi ja näin ollen kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen vastaiseksi. Asiaan ovat kiinnittäneet huomiota myös Euroopan neuvoston sosiaalisten oikeuksien komitea, joka on vuonna 2004 todennut ettei siviilipalvelusaika ole Euroopan sosiaalisen peruskirjan mukainen sekä Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu **Alvaro Gil-Robles** vuonna 2001 ja uudelleen 2006. Varusmiespalvelusta huomattavasti pidempää siviilipalvelusaikaa ei siis "saateta" pitää rangaistuksenomaisena Suomea sitovien kansainvälisten ihmisoikeussopimusten perusteella kuten lakiehdotuksen perusteluissa todetaan (s. 44), vaan sitä pidetään sellaisena.

Rangaistuksenluontoinen siviilipalvelusaika on osaltaan vaikuttanut myös totaalkieltäytymisen voimakkaaseen yleistymiseen: 2000-luvulla jokaisena vuonna vankeuteen on tuomittu yli 50 aseistakieltäytyjää. Ihmisoikeusjärjestö Amnesty International on todennut vuosittain useita vangittuja suomalaisia aseistakieltäytyjiä mielihopeiksi siviilipalveluksen rangaistuksenomaisen keston johdosta.

Palveluksen kokonaiskesto määrittää ajan, jonka palvelusta suorittava on poissa työelämästä ja opiskelusta, ja on näin ollen ainoa objektiivinen mittari siviili- ja varusmiespalveluksen välillä. Palveluksen suorittamisen "kokonaisrasittavuus" ja tosiasiallinen sisältö vaihtelevat palvelusmuotojen sisällä niin paljon, että muunlaiset "rasittavuusvertailut" palvelusmuotojen välillä ovat mahdottomia ja tarkoitushakuisia. Tällaiset julkisuudessa ja muualla silloin tällöin esitetyt "rasittavuusvertailut" eivät perustu myöskään minkäänlaisiin selvityksiin ja ovat näin ollen lähinnä mielipiteen luontoisia.

Ylläsanotuin perusteella Aseistakieltäytyjälähtönsuostosiviilipalvelusajan tulisi olla pidempi kuin yleisin

varusmiesten palvelusaika (180 vrk). Saman näkemyksen on omaksunut mm. Euroopan parlamentti, jonka vuonna 1994 hyväksymän kannan mukaan siviilipalveluksen ei tulisi olla lainkaan varusmiespalvelusta pidempi (nk. de Gucht -päätöslauselma).

Lakiehdotuksen yhteydessä pyydetään lausuntoa myös siitä, että siviilipalvelusaika lyhennettäisiin 11 kuukauteen. Tällainen lyhennys olisi askel parempaan suuntaan ja saattaisi helpottaa nykytilanteen ongelmia, vaikkei riittäisikään luomaan palvelusajan suhteen varusmiespalveluksen kanssa yhdenvertaista siviilipalvelusta.

2. Aseistakieltäytyjien sodanaikainen asema

Lakiehdotuksen (1§) mukaan osa aseistakieltäytyjistä vapautettaisiin sotilaallisesta palveluksesta kaikissa tilanteissa, kun tällä hetkellä vapautus koskee vain rauhan aikaa. Tämä muutos, jota myös YK:n ihmisoikeuskomitea on vaatinut, on luonnollisesti toteutettava ja on myönteistä, että se sisältyy lakiehdotukseen.

Parannus on kuitenkin jäämässä puolittiehen, sillä ehdotuksen mukaan (17-21§) kriisitilanteessa jätetyt siviilipalvelushakemukset alistettaisiin vakaumuskentutkintalautakunnan käsiteltäväksi. Vakaumuskentutkintalautakunta voisi käsitellä myös sellaisten varusmiespalveluksen suorittaneiden, jo siviilipalvelukseen hyväksytyjen aseistakieltäytyjien hakemukset, jotka eivät ole rauhan aikana ehtineet suorittaa siviilipalveluksen osaksi ehdotettua "kertauskoulutusta".

Lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissavakaumuskentutkintalautakunnan tarpeellisuutta perustellaan sotilaallisella tarkoituksenmukaisuudella (s. 54. "jotta puolustusvoimien erityisolojen toimintakyky voitaisiin turvata, ehdotetaan siviilipalvelushakemuksen käsittely erityisolosuhteissa säänneltävän tavallisesta menettelystä poikkeavalla tavalla"). Useammin kuin kerran todetaan myös se, että sotilaal-

linen tarkoituksenmukaisuus voi vaikuttaa lautakunnan hakemuksista tekemiin päätöksiin (s. 55 "käytännössä vakaumuskentutkinta voisi olla yhteydessä puolustusvoimiin selvittämään puolustusvoimien erityisolojen aikaiset henkilöstötarpeet mainitun ryhmän osalta"; s. 56-57 "arvioinnissa tulisi myös ottaa huomioon käsillä olevan uhkatekijän luonne ja kesto sekä sen vaikutus yhteiskuntaan").

Toisin sanoen, lakiehdotuksen mukaan vakaumuskentutkintalautakunnan ei ole tarkoitus tehdä ratkaisujaan vain hakijan vakaumuksen perusteella, vaan sen päätöksiin voi vaikuttaa se, millaisen koulutuksen hakija on saanut armeijassa ja kuinka merkittäväksi lautakunta arvioi hänen merkityksensä puolustusvoimien "toimintakyvyn turvaamisen" kannalta. Tämän jälkeen lienee jo varsin turhaa olla huolissaan "yhdenvertaisuudesta hakijoiden välillä" (s. 54), puhua "erilaisten vakaumusten tasapuolisesta kohtelusta" (s. 56) tai pyrkiä "arvioimaan objektiivisesti hakijan subjektiivista vakaumuskäsitystä" (s. 56).

Vakaumuskentutkintalautakuntien tarpeellisuutta ja luonnetta arvioitaessa on otettava huomioon myös niistä 1980-luvulla ja aikaisemmin saadut huonot kokemukset. Jo vuonna 1987 voimaan astunut väliaikaista siviilipalveluslakia säädettäessä todettiin, ettei toisen henkilön vakaumuksen tutkinnan oltu katsottu olevan riittävän kestävästi ja objektiivisesti perusteltavissa.

Yllä sanotun perusteella Aseistakieltäytyjälähtönsuostosiviilipalveluslainsäädännön uudistamisessa esitettyä poikkeusolojen vakaumuskentutkintalautakuntaa tarpeettomana ja aseistakieltäytyjien omantunnon vapautta vaarantavana. Mikäli lautakunta kuitenkin perustetaan, sen toiminta tulee laissa ja lain perusteissa määrätä tapahtuvan niin, että sen tarkoitus todellakin on selvittää hakijoiden vakaumuksia tasapuolisesti ja objektiivisesti ja se tekee päätöksensä nimenomaan näiden vakaumusten perusteella vailla muita asiaan vaikuttavia tekijöitä. Ottaen huomioon, että suuren miesmäärän

”Jos Arafat olisi elossa...”

Uri Avnery

”Jos Arafat olisi elossa...”. Tämän lausahduksen voi kuulla yhä useammin keskusteluissa palestiinalaisten kanssa ja myös israelilaisten sekä ulkomaalaisten.

”Jos Arafat olisi elossa Gazan tämän hetkiset tapahtumia ei olisi...” - ”Jos Arafat olisi elossa niin meillä olisi joku, jonka kanssa keskustella...” - ”Jos Arafat olisi elossa, islamilainen fundamentalismi ei olisi voittanut palestiinalaisten keskuudessa ja se olisi menettänyt valtaansa naapurimaissa!”

Samaan aikaan vastausta vaille jäänyt kysymys nousee yhä uudestaan pintaan: Miten Jasser Arafat kuoli? Murhattiinko hänet? Jos murhattiin, niin kenen toimesta?

Palatessani Arafatin hautajaisista vuonna 2004, törmäsin **Jamal Zahalkaan**, joka on jäsen Knessetissä. Kysyin häneltä uskooko hän, että Arafat murhattiin. Zahalka, farmakologian tohtori, vastasi empimättä, että ”Kyllä!”. Näin minustakin tuntui. Mutta aavistus ei käy todisteesta. Se on vain intuition, maalaisjärjen ja kokemuksen tuote.

Vastikään me saimme jonkinlaista informaatiota. Juuri ennen kuolemaansa **Uri Dan**, joka oli ollut **Ariel Sharonin** uskollinen puheturvi melkein 50 vuoden ajan, julkaisi kirjan Ranskassa. Kirjasta löytyy raportti Sharonin ja Presidentti (George W.) **Bushin** käymästä keskustelusta, jonka Sharon oli jakanut Danin kanssa. Sharon pyysi lupaa Arafatin tappamiseen ja Bush myönsi tämän sillä ehdolla, että se tehtäisiin huomaamattomasti. Danin kysyessä Sharonilta mikäli tämä oli pantu täytäntöön, Sharon oli vastannut: ”Parasta ettemme puhu siitä.” Dan tulkitse tämän myönteisenä vastauksena.

Monien maiden salaisilla palveluilla on myrkkijä, jotka ovat kaikkea paitsi huomaamattomia. Mossad yritti tappaa **Khaled Mashadin**, Hamas johtajan, keskellä kirkasta päivää Ammanin pääkadulla. Ainoastaan Israelin valtion pakon alla hänelle luovuttama vastamyrkkijä, sen itse käyttämä aineita vastaan, pelasti hänet. Ukrainan presidentti **Viktor Juštšenko** myrkytettiin ja hänen pelastukseen koituivat epäilyttävät mutta tyypilliset oireet, jotka asiantuntijat huomasivat ajoissa. **Alexander Litvinenko**, Venäjän entinen vakooija, murhattiin tappavalla polonium-210 aineella. Ja kuinka monet tapaukset ovat jääneet havaitsematta?

Onko todistettavissa, että israelilaiset tai muut agentit murhasivat Jasser Arafatin? Ei ole. Tällä viikolla törmäsin jälleen Knessetin Zahalkaan ja jaoimme päätelmät, että epäily myrkytyksestä kasvaa ja Arafatin poissaolo tuntuu nyt vahvemmin kuin koskaan.

Jos Arafat olisi elossa, palestiinalaisilla olisi selkeä neuvotteluosapuoli.

Tällaisen osapuolen väitetty puuttuminen toimii virallisena tekosyynä Israelin hallituksen kieltäytymiselle neuvottelujen jatkamisesta. Joka kerta kun **Condoleezza Rice** tai joku muu Bushin papukaijoista puhuu tarpeesta ”saada dialogi taas käyntiin” (älä mainitse ”neuvotteluja”) ”lopullisen statuksen” tai ”pysyvän sopimuksen” (älä mainitse ”rauhaa”) saavuttamiseksi, **Tsipi Livni**, **Ehud Olmert** ja kumppanit vetävät tämän vastauksen valmiustilasta.

Dialogi? Kenen kanssa? **Mahmoud Abbasin** kanssa ei hyödytä puhua, hänen ollessa kyvytön välittämään tah-

Hans Jørn Storgaard Andersen 1999, GNU Free Documentation License

toaan tavallisiin palestiinalaisiin. Hän ei ole seuraava Arafat. Hänelle ei ole valtaa. Ja me emme missään tapauksessa voisi keskustella Hamasin hallituksen kanssa, koska se kuuluu Bushin ”pahan akseliin”. Joten mitä haluat, rakas Condi?

Tsipi Livni, Condin uusi kaveri, menee vielä pidemmälle: Davosin miljardörien salaseuran kokoontumis-kutsussa hän varoitti julkisesti Abbasia tekemästä ”kompromissia terroristien kanssa”. Ajankohtainen varoitus. Abbas oli epätoivoinen luodakseen uskottavan palestiinalaisen neuvottelurintaman ja oli juuri lentänyt Damaskokseen tapamaan **Marshalia**. Siten hän on muuten myöntänyt julkisesti, ettei mitään ole tehtävissä ilman Hamasin johtajaa, josta on tullut eräänlainen Palestiinan superpresidentti.

Livni vaistosi vaaran heti ja kiirehti torpedoimaan suunnitelman. Ei dialogia palestiinalaisen yhtenäisyshallituksen kanssa, kuten ei dialogia Abbasin tai Hamaksen kanssa. Onko ok, rakas Condi?

Jos haluaa nähdä todellista iloa, täytyy seurata israelilaisten tv-toimittajien kasvoja näiden raportoidessa joka ilta Libanonin tapahtumista.

Oi tätä iloa! ”Kristityt ja sunnit” hyökkäävät shiialaisten opiskelijoiden kimppuun Beirutin Arabi- yliopistolla ja tappavat näitä! Minä hetkenä hyvänsä uusi sisällissota saattaa syttyä! Ja katso! Naispuolista sunni opiskelijaa haastatellaan televisioon ja hän sanoo, että ”**Nasrallah** on pahempi kuin Olmert!” Katso häntä uudestaan! Uudestaan! Ja uudestaan!

”Kahden riidellässä, kolmas nauraa”, kuten sanonta menee. Arabin hyökätessä arabin kimppuun – oli se sitten Bagdadissa, Gazassa tai Beirutissa – Israelin hallitus ja sen selostajat mediassa hehkuvat ilosta. Se on ollut vallitseva ajatus Israelissa valtion perustamisesta lähtien, ja jopa aikaisemmin: Arabien keskinäisistä taisteluista on hyötyä meille.

Sodassa tämä on järkeenkäypää. Viollisiksi sisäiset ristiriidat ovat sinulle

kuin lahja. Ensimmäisen maailmansodan aikana saksalaiset kenraalit lähettivät **Leninin** takaisin Venäjälle kuuluisissa suljetuissa vaunuissa, tavoitteenaan hajaannus Venäjän sekä maan brittiläisten ja ranskalaisten liittolaisten välillä. Vuoden 1948 sodassa me pelastuimme koska Egyptin ja Jordanian armeijoita kiinnosti enemmän keskenäinen kilpaileminen, kuin meidän päihittämisemme. 80-luvulla Israelin armeija lähetti upseereja pohjois-Irakiin auttaakseen **Mustafa Barzania** riuhtomaan kurdialueet irti **Saddamin** maasta.

Sodassa tämä on hyvä strategia, jota valtiot ovat seuranneet historian alusta alkaen. Tässä mielessä Israel ei ole mikään poikkeus. Kysymys kuuluu: onko tämä myös hyvä strategia jos tavoitellaan rauhaa?

JOS – ”JOS” suurin kirjaimin – Israelin hallitus haluaisi rauhaa, se omaksuisi päinvastaisen strategian.

Kun **David Ben-Gruion** 50-luvulla teki kaikkensa edistääkseen Egyptin, Syyrian ja Irakin välirikkoa, **Nahum Goldman**, vanhempi sionisti suurlähettiläs, vastusti tätä. Hän väitti arabi johtajien monien sisäisten konfliktien olevan vaaraksi Israelille, sillä jokainen arabijohtaja yrittää ylittää kilpailijansa vihamielisyydessä Israelia kohtaan.

Nykyään tämä on selvempää kuin koskaan. Bush yrittää käytyreineen luoda amerikkalaisen blokin, johon kuuluvat Israel, Egypti, Saudi Arabia, Jordania, Abbas ja **Siniora**. Vastakkaisella puolella on ”pahan akseli”, joka koostuu Iranista, Hizbollahista ja Hamasista.

Egyptin, Jordanian ja Saudi Arabian johtajat antavat tyhjiä lupauksia palestiinalaisten asialle, mutta ovat enemmän kuin valmiita pettämään ne sopivan avokätisiä amerikkalaisia avustuksia vastaan. Israelin hallitus on suureksi ylpeydekseen liittynyt samaan seuraan kuin kolme demokratian rintamamiestä – Presidentti **Husni Mubarak** ja molemmat kuninkaat Abdallah.

Mutta onko tämä hyväksi Israelille? Se on hyväksi palestiinalaisten vastaisen sodan jatkuvuudelle, uusien siirto-

kuntien annektoimiselle ja rakentamiselle. Se ei ole hyväksi palestiinalaisten vastaisen historiallisen konfliktin päättämiseksi, miehityksen lopettamiselle ja aseiden laskemiselle.

Mahmoud Abbasin kanssa on mahdotonta ja hyödytöntä sopia rauhasta ilman Hamasin tukea. Mutta ei edes Fatah-Hamas liitto olisi tarpeeksi kattava takaamaan Israelille rauhallisen tulevaisuuden. Se vaatisi koko Arabimaailman tuen.

Siksi Arabiliiton ehdottama ja vuonna 2002 Beirutissa hyväksytty rauhanaloite on niin elintärkeä. Vain yhdistyt palestiinalaisjohto, jolla on koko Arabimaailman luottamus, voi ajaa läpi niin vallankumouksellisen historiallisen hankkeen. Meidän ei tulisi ainoastaan olla olematta sitä vastaan, vaan vaatia sitä.

Arabiliiton aloitteen ehdot ovat samat kuin Jasser Arafatin jo 70-luvulla asettamat: Palestiinalainen valtio rinta rinnan Israelin kanssa, jonka raja seuraa Vihreää linjaa ja jonka pääkaupunki on Itä-Jerusalem; siirtokuntien hajottaminen; ”yhteisesti sovittu” ratkaisu pakolaiskysymykseen. Epävirallisesti Arafat suostui aluevaihtoihin, jotka olisivat antaneet Vihreän linjan lähettyillä sijaitsevien siirtokuntien säilyä paikoillaan. Käytännössä yksikään palestiinalainen, eikä edes arabi, suostuisi vähempään. Se jättäisi palestiinalaisille vaivaiset 22 prosenttia historiallisesta Palestiinasta.

Tämä on saavutettavissa, kunhan Palestiinan kansa yhdistyy ja Arabimaailma yhdistyy. Se merkitsee Syyrian, Hizbollahin, Hamasin ja myös Iranin, joka ei tietenkään ole arabimaa, yhteis-sopimusta.

Siksi se, joka halajaa rauhaa ei iloitse verenvuodatuksista Gazassa ja Libanonissa. Meillä ei ole mitään syytä nauraa arabin hyökätessä arabin kimppuun. Paha sellaisen naurun periköön.

Ja, tietenkin, jos Arafat olisi elossa, kaikki olisi paljon, paljon helpompaa.

Käännös: Mikael Brunila

Tällä hetkellä vangittuina olevattotaalikieltäytyjät

Totaalikieltäytyjien vankeustuomio on puolet suorittamatta olevasta henkilökohtaisesta palvelusajasta, maksimissaan siis 197 vuorokautta. Varusmiespalveluksesta kieltäytyville totaaleille on usein langetettu lisäksi ehdollisia vankeusrangais-tuksia sotilaskarkuruudesta.

Totaali tuomitaan "asevelvollisuudesta kieltäytymisestä", mikäli hän on varusmies kieltäytyessään (L 16.5.1994/358, 39 §). Jos hän on sivari, tuomio tulee "siviilipalvelusrikoksesta" (L 30.12.1991/1723, 26 §).

Maaliskuun alussa Suomen van-kiloissa istui 18 aseistakieltäytyjää. Tukipostia saa lähettää ainakin seuraaville totaalikieltäytyjille:

- Jouko Laatikainen
(5.4.07-12.10.07)
Helsingin vankila
PL 40
00581 Helsinki
- Mikko Heiskanen
(9.1.-10.7.2007)
Vilppulan vankila
Kotiniementie 67
35700 Vilppula
- Thomas Teemu Aleksis Svensk
(8.1-22.7.2007)
Naarajärven avovankila
PL 1
76851 Naarajärvi

Tulemukaantointimintaan!

26.5.

bileet Alina-salissa Uudella yo-talolla (Hki): dj 20, Confusa, dj Hereill, Laineen Kasper, The Soul Hustlers. Klo 22-04 / Liput 6 euroa / A-ryhmä, Aseistakieltäytyjäliitto ja Rauhanpiippu järjestävät.

8.6.

tukikeikka AKL:lle Rauhanasemalla klo 18-22: Blossom Hill, Botnia, Creepy Crawlie, FUN, Motorbreath (SWE), Nöd-värn (SWE), Ristisaatto

2.-10.7.

Antimilitaristinen yhteismatka Roskil-den festareille Tanskaan. Lähtö Helsingistä tai Turusta.

16.-27.7.

Food Not Bombs -työleiri

21.7.

Food Not Bombs 2007 -festarit Rauhanasemalla

17.8.

Faslane-matkan tukibileet Helsingissä

25.9.-9.10.

Ydinaseidenvastainen bussimatka Fas-laneen. Tukikohdan blokkaukset on 1.10. Alustava hinta matkalle on 160 euroa (AKL:n jäsenille) / 170 euroa. Hintaan sisältyy matkat ja majoitus. Blokkauksen ohessa on yllin kyllin aikaa uppou-tua glasgowilaiseen elämänmenoon ja Skotlannin muihin anteihin.

Aseistakieltäytyjäliiton infopöydän löydät myös kesän festareilta: mm.

- Maailma kylässä 26.-27.5.
- Provinssirock 15.-17.6.
- Ilosaarirock 14.-15.7.
- Puntala-rock 28.-29.7.

Yhteystiedot

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY
Rauhanasema,
Veturitori,
00520 Helsinki
puh. 09-140427, fax 09-147297
akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi
http://www.aseistakieltaytyjaliitto.fi

Paikallisosastot:

AKL-Jyväskylä
PL 367, 40101 Jyväskylä
akl.jkl@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Rovaniemi
PL 72, 96101 Rovaniemi
akl.roi@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Tampere
PL 673, 33100 Tampere

AKL-Tornio
c/o PL 72
96101 Rovaniemi

AKL-Turku
akl.turku@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Vaasa
PL 1, 65201 Vaasa
akl.vaasa@aseistakieltaytyjaliitto.fi

Muita yhteystietoja:

AKL:n sähköpostilista
akl-lista@aseistakieltaytyjaliitto.fi
listalle liitytään lähettämällä viesti:
"subscribe akl-lista" osoitteeseen
majordomo@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL:n siviilipalvelusaiheinen
sähköpostilista,
sivari-lista@aseistakieltaytyjaliitto.fi
listalle liitytään lähettämällä viesti:
"subscribe sivari-lista" osoitteeseen
majordomo@aseistakieltaytyjaliitto.fi

War Resisters' International
5 Caledonian Road,
London N1 9DY, Britain
info@wri-irg.org
http://www.wri-irg.org

Liityjäseneksi!

Aseistakieltäytyjäliiton jäseniksi voivat liittyä aseistakieltäytyjien lisäksi kaikki muutkin, jotka kannattavat sen periaatteita. Perusjäsenmaksu on tällä hetkellä 10 euroa, alennettu maksu (palveluksessa oleville sivareille, totaalikieltäytyjille joiden oikeusprosessi on kesken ja kaikille maksuvuonna 22 vuotta tai vähemmän täyttävälle) 5 euroa ja tukijäsenmaksu 20 euroa.

Jäsenmaksuun sisältyy neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Sivari&Totaali -lehti, joka kertoo aseistakieltäytymisestä ja antimilitaristisesta toiminnasta eri puolilla maailmaa. Leikkaa kortti irti ja lähetä täytettynä AKL:n toimistoon!

Saajan nimi ja osoite	Nimi	ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY Jäsenkortti
Aseistakieltäytyjäliitto ry. Rauhanasema, Veturitori 3 00520 Helsinki	Osoite	
Tilille nro 800017-750541	Syntymävuosi	☐ Varsinainen jäsen (5/10 euroa)
Maksajan nimi ja osoite	Jäsenmaksut	☐ Tukijäsen (20 euroa tai enemmän)
	alennettu 5 euroa	Jäsen
	perusjäsen 10 euroa	Jäsenmaksu vuodelle 200_
	tukijäsen 20 euroa	Tilille nro 800017-750541
Tiilitä nro		euroa
Allekirjoitus	euroa	Tiilitä nro

AKL on vuonna 1974 perustettu nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii aseistakieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarismin vastainen järjestö. Sen jäseneksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohta, että eri valtioiden ja niissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten tappaminen tai siihen valmistau-

tuminen ei luo suojaa todellisia uhkia kuten ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhlaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaolonsa ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan olla rakentamassa maailmaa, jossa vallitsee todellinen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei perustu aseisiin, vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:

n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja kamppailla sotien kaikkien syiden poistamiseksi". AKL näkee sotien syninä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan, joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita - armeijoita. Paitsi että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä. Sen takia pidämme aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa

oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii siviilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varteenotettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle, ja tukee totaalikieltäytymistä.

